

Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

Αποστολή της Εταιρίας
Προστασίας Πρεσπών
είναι η διαφύλαξη και ενίσχυση
της σχέσης ανάμεσα στον άνθρωπο
και τη φύση στην περιοχή
και η διατήρηση της φυσικής
και πολιτιστικής κληρονομιάς
της Πρέσπας
προς όφελος των κατοίκων της
και όλων των ενδιαφερομένων
σήμερα και στο μέλλον

Η Περιοχή της Πρέσπας: Φυσική και Πολιτιστική Κληρονομιά

Η Πρέσπα βρίσκεται στη βορειοδυτική Ελλάδα και εκτείνεται στην Αλβανία και την πΓΔΜ. Οι λίμνες Μικρή και Μεγάλη Πρέσπα είναι δύο από τις παλαιότερες υδάτινες μάζες της Ευρώπης, βρίσκονται σε υψόμετρο 850 περίπου μέτρων και περιβάλλονται από ένα δακτύλιο βουνών που υψώνονται πάνω από 2000μ. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από εξαιρετική φυσική ομορφιά, μεγάλη βιοποικιλότητα και πλούσιους φυσικούς πόρους.

Η παλαιότητα των λιμνών, η γεωμορφολογία της περιοχής, το κλίμα της και οι παραδοσιακές γεωργικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές δραστηριότητες που ασκούνται εδώ συντελούν στη διαφύλαξη ενός πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο περιλαμβάνει πολλά σπάνια και ενδημικά είδη. Στην Πρέσπα, η ποικιλία των οικοτόπων είναι ιδιαίτερα υψηλή. Μόνο η χλωρίδα περιλαμβάνει πάνω από 1500 είδη φυτών ενώ στην πανίδα περιλαμβάνονται 23 είδη ψαριών (τα περισσότερα ενδημικά), 11 αμφίβια, 21 ερπετά, και περισσότερα από 42 είδη θηλαστικών, μεταξύ των οποίων απειλούμενα είδη όπως η Αρκούδα, ο Λύκος και η Βίδρα. Τα είδη πουλιών τα οποία έχουν καταγραφεί μέχρι τώρα ανέρχονται σε 261, πολλά από τα οποία είναι σπάνια όπως ο Αργυροπελεκάνος¹ και η Λαγγόνα.

Η Πρέσπα είναι το μεγαλύτερο από τα Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας και το πλουσιότερο από άποψη βιοποικιλότητας ενώ προστατεύεται από πολλούς εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς νόμους και συμβάσεις. Από το 1974 η περιοχή έχει κηρυχθεί Εθνικός Δρυμός, Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας στο πλαίσιο της Σύμβασης Ραμσάρ, Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, Περιοχή Ειδικής Προστασίας σύμφωνα με την Οδηγία για τα Πουλιά (79/409/ΕΟΚ) και περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο των περιοχών NATURA 2000 σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ). Τέλος, στις 2 Φεβρουαρίου του 2000, οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδας, της Αλβανίας και της πΓΔΜ, σε μία τελετή που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΕΠΠ στον Άγιο Γερμανό, εξέδωσαν κοινή Διακήρυξη για την ίδρυση του Πάρκου Πρεσπών, της πρώτης διασυνοριακής προστατευόμενης περιοχής στα Βαλκάνια.

Η Πρέσπα έχει ζήσει σημαντικές αλλαγές κατά τους ιστορικούς χρόνους, ιδιαίτερα κατά τη Βυζαντινή και την Οθωμανική περίοδο. Κατά τη διάρκεια αυτών των περιόδων, λειτούργησε ως πύλη μεταξύ των Βαλκανίων και του ελληνικού χώρου μιας και βρισκόταν κοντά στη Λίμνη Αχρίδα και στην Εγνατία οδό. Προστατευμένοι από βουνά και μακριά από μεγάλα αστικά κέντρα, οι κάτοικοι της Πρέσπας διατήρησαν μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60 ένα σχεδόν αυτόνομο τρόπο ζωής σε αρμονία με την φύση. Αυτοί οι παράγοντες συντέλεσαν στη διαμόρφωση μιας σημαντικής πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία επιβεβαιώνεται από τα 26 βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία που διασώζονται και χρονολογούνται από το 10ο έως το 19ο αιώνα, από την ύπαρξη πολυάριθμων κτιρίων παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, μοναδικών τεχνικών αλιείας, τοπικών φυλών οικόσιτων ζώων και ενός συγκερασμού διαφορετικών πληθυσμών, με τις δικές του χαρακτηριστικές συνήθειες ο καθένας.

Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο είναι ο τρόπος που έχει ενσωματωθεί η συνετή χρήση των φυσικών πόρων σε παραδοσιακές ανθρώπινες δραστηριότητες. Τέτοιες πρακτικές που εφαρμόζονται από τον τοπικό πληθυσμό για αιώνες έχουν συνεισφέρει σημαντικά στον κληρονομημένο φυσικό και πολιτιστικό πλούτο της Πρέσπας. Αυτή η «αρμονική συνύπαρξη Ανθρώπου και Φύσης» αποτελεί μέχρι και σήμερα πηγή έμπνευσης για τις προσπάθειες διατήρησης και προστασίας της περιοχής.

¹ Στη Μικρή Πρέσπα βρίσκεται η μεγαλύτερη αποικία Αργυροπελεκάνων (*Pelecanus crispus*), στον κόσμο, οι οποίοι φωλιάζουν μαζί με Ροδοπελεκάνους (*Pelecanus onocrotalus*).

Η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ) με μια ματιά

Οι Πρέσπες έγιναν γνωστές από τη δεκαετία του 1960, μέσα από τη δουλειά αφοσιωμένων Ελλήνων και ξένων επιστημόνων και οικολόγων, όπως των Β. Αντύπα, W. Bauer, Π. Μπρούσαλη, Α. Κανέλλη, Α. Molinier, G. Muller και των J.F και M. Terrasse. Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και η Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς έπαιξαν κύριο ρόλο στις αρχικές προσπάθειες προστασίας στην περιοχή των Πρεσπών. Η τελευταία, υπό την ηγεσία του Κ. Καρρά και του Μ. Σκούλλου, ίδρυσε το Βιολογικό Σταθμό Πρεσπών το 1976 και στην περίοδο 1984-87 ετοίμασε τους πρώτους άξονες διαχείρισης για την περιοχή.

Ίδρυση της ΕΠΠ

Ο Δρ. Luc Hoffmann, διεθνώς γνωστός περιβαλλοντολόγος και ζωολόγος, επισκέφθηκε για πρώτη φορά την Πρέσπα το 1970 ως μέλος μιας ομάδας της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN). Εν συνεχεία συνεισέφερε αποφασιστικά στην ανακήρυξη της Πρέσπας σε Εθνικό Δρυμό. Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 συνέχισε τις προσπάθειες του για την προστασία της περιοχής μέσω προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Διεθνές WWF. Ο βιολόγος Δρ. Γιώργος Κατσαδωράκης αποφάσισε το 1983 να εργαστεί στην Πρέσπα και έπαιξε κύριο ρόλο στις προσπάθειες προστασίας της περιοχής. Ο χωροτάκτης και περιβαλλοντολόγος Θύμιος Παπαγιάννης ήρθε στην Πρέσπα το 1985 ως σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τον επόμενο χρόνο ίδρυσε τους «Φίλους των Πρεσπών», με βασικό στόχο τον αγώνα κατά της καταστροφής της περιοχής από έργα που περιλαμβάνονταν στο πιλοτικό Ολοκληρωμένο Μεσογειακό Πρόγραμμα της Πρέσπας, και το 1987 οργάνωσε μαζί με το WWF ένα καθοριστικό συνέδριο με θέμα «Ένα μέλλον για την Πρέσπα».

Αυτά τα τρία πρόσωπα συντέλεσαν καθοριστικά στην ίδρυση της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών το 1991 φέρνοντας σε επαφή μια σειρά Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων με ενδιαφέρον και ανησυχία για την περιοχή. Η ασφαλής εδραίωση και η σταθερή ανάπτυξη της ΕΠΠ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αφοσίωση της Διευθύντριας της, της βιολόγου Μυρσίνης Μαλακού, και στη συνεχή υποστήριξη και βοήθεια που παρείχε μια ομάδα ντόπιων νέων ανθρώπων.

Δομή

Η ΕΠΠ είναι μη κερδοσκοπική εταιρία. Το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων είναι η Γενική Συνέλευση, η οποία αποτελείται από επίσημα διορισμένους αντιπροσώπους των δέκα μελών-οργανώσεων της από την Ελλάδα και το εξωτερικό (βλ.σ.8) και συνέρχεται δυο φορές το χρόνο. Ανάμεσα στις συνελεύσεις, μια τριμελής Εκτελεστική Επιτροπή συνεπικουρεί τη Διευθύντρια σε σοβαρά ζητήματα. Ομάδες εργασίας, που διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, αναλαμβάνουν συγκεκριμένα καθήκοντα. Επί του παρόντος, δύο τέτοιες ομάδες παίζουν συμβουλευτικό ρόλο για ζητήματα που σχετίζονται με το Πάρκο Πρεσπών (βλ.σ.7) και το πρόγραμμα LIFE-Φύση (βλ.σ.6).

Η έδρα της ΕΠΠ βρίσκεται στον Άγιο Γερμανό Πρεσπών. Μια μικρή μονάδα που φιλοξενείται στα γραφεία του WWF Ελλάς στην Αθήνα ασχολείται με τα θέματα του Πάρκου Πρεσπών. Από το τρέχον δεκαοκταμελές προσωπικό της ΕΠΠ, πολλοί κατάγονται από την περιοχή της Πρέσπας.

Εγκαταστάσεις και χρηματοδότηση

Η έδρα της ΕΠΠ στεγάζεται σε ιδιόκτητο, παραδοσιακό, διώροφο κτίριο στον Άγιο Γερμανό. Το κτίριο αγοράστηκε το 1995 και αναστηλώθηκε με προσοχή, δίνοντας έτσι ένα παράδειγμα που έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλές παρόμοιες αναστηλώσεις στο χωριό. Ένα δεύτερο μεγαλύτερο κτίριο αναστηλώνεται αυτόν τον καιρό στο Λαιμό για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων αναγκών της Εταιρίας.

Η ΕΠΠ και οι δραστηριότητές της έχουν χρηματοδοτηθεί κυρίως με γενναιόδωρες δωρεές του Ιδρύματος MAVΑ (Ελβετία) μέσω του WWF Ελλάς. Η ελληνική Πολιτεία και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν διαθέσει κονδύλια για συγκεκριμένα προγράμματα, ενώ οικονομική ενίσχυση έχουν επίσης χορηγήσει το Ίδρυμα Aage V. Jensen (Δανία) και οι «Φίλοι των Πρεσπών» (Ελλάδα).

Προηγούμενα προγράμματα και δραστηριότητες

Προστασία της άγριας ζωής και της βιοποικιλότητας

- Έρευνα και μέτρα διατήρησης για την προστασία του Αργυροπελεκάνου (*Pelecanus crispus*) και του Ροδοπελεκάνου (*Pelecanus onocrotalus*)
- Παρακολούθηση των ιχθυοπληθυσμών στις λίμνες των Πρεσπών
- Μελέτη της οικολογικής σημασίας της λεκάνης απορροής του ρύακα του Αγίου Γερμανού
- Έρευνα και μέτρα διατήρησης για την προστασία του ενδημικού υποείδους πέστροφας (*Salmo trutta peristericus*) στο ρύακα του Αγίου Γερμανού
- Έρευνα και μέτρα διατήρησης για την προστασία του ενδημικού είδους ψαριού Μπράνα της Πρέσπας (*Barbus prespensis*)
- Πρόγραμμα για την προστασία της Λαγγόνας (*Phalacrocorax pygmaeus*) και της Νανόχηνας (*Anser erythrorus*), ως τμήμα ενός ευρύτερου προγράμματος LIFE-Φύση
- Πειραματικό τριετές πρόγραμμα για την αποκατάσταση και διαχείριση των υγρών λιβαδιών στη Μικρή Πρέσπα

Πρωώθηση αειφόρου ανάπτυξης

- Διατήρηση τοπικής φυλής αγελάδων
- Οργάνωση πρότασης προγράμματος LEADER I για την περιοχή της Πρέσπας
- Παροχή τεχνικών συμβουλών στον τοπικό πληθυσμό για τη σωστή αναστήλωση παραδοσιακών κτιρίων
- Εκπαίδευση και απασχόληση νέων της Πρέσπας σε επιχειρήσεις οικότουρισμού
- Προώθηση της βιολογικής γεωργίας και τοπικών προϊόντων
- Πρόγραμμα για την προστασία και την ανάπτυξη των οικοσυστημάτων της Πρέσπας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον» (ΕΠΠΕΡ II), συμπεριλαμβανομένων τριών νέων κέντρων πληροφόρησης

Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση

- Πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Έκδοση ενημερωτικού υλικού
- Ίδρυση και λειτουργία των κέντρων πληροφόρησης επισκεπτών της Πρέσπας

Το πρόγραμμα της ΕΠΠ

Η πρώτη δεκαετία

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η Πρέσπα χαρακτηριζόταν από απομόνωση, φθίνοντα πληθυσμό και κοινωνικοοικονομική στασιμότητα, καθώς και από αργή αλλά επιδεινούμενη υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Η ΕΠΠ είχε να αντιμετωπίσει μία τοπική κοινωνία καχύποπτη απέναντι στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), η οποία διαπνεόταν από την ισχυρή πεποίθηση ότι αυτές οι οργανώσεις ενδιαφέρονταν μόνο για τη φύση και αδιαφορούσαν για τις εύλογες ανησυχίες του τοπικού πληθυσμού.

Για να ξεπεράσει αυτές τις αντιλήψεις, η ΕΠΠ διαμόρφωσε μια στρατηγική και κατάστρωσε προγράμματα πάνω σε τρεις βασικούς άξονες:

- Διατήρηση της άγριας ζωής και της βιοποικιλότητας της Πρέσπας
- Διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Πρέσπας μέσω της προώθησης δραστηριοτήτων αειφόρου ανάπτυξης
- Επαύξηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών αλλά και του τοπικού πληθυσμού

Ο κύριος στόχος της ΕΠΠ ήταν να κεντρίσει το ενδιαφέρον των κατοίκων για το μοναδικό περιβάλλον της περιοχής τους και να προωθήσει τη συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες διαχείρισης και ανάπτυξης. Η πολιτική που ακολούθησε ήταν να τους εμπλέξει στις δραστηριότητές της. Προσπάθησε να τους πείσει σε πρακτικό επίπεδο ότι δεν είχε πρόθεση να επιβάλει περιορισμούς στον τρόπο ζωής τους, ούτε να επιβάλει το όραμά της για το μέλλον της περιοχής. Ως εκ τούτου, η Εταιρία ξεκίνησε την εφαρμογή μιας σειράς μικρών προγραμμάτων επικεντρωμένων στην προστασία των πλούσιων φυσικών και πολιτισμικών αξιών της περιοχής και στην προώθηση αυτών των αξιών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Σκοπός τους ήταν να ενισχύσουν τις τοπικές δεξιότητες και τη συμμετοχή διαφόρων φορέων στο σχεδιασμό και στις αποφάσεις σχετικά με την προστασία και την ανάπτυξη της περιοχής. Η υλοποίηση όλων αυτών των πρωτοβουλιών μικρής κλίμακας συντέλεσε στην αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης, εμπιστοσύνης και συνεργασίας.

Νέες κατευθύνσεις και τάσεις

Τα πρώτα θετικά αποτελέσματα φάνηκαν το 1996, όταν η ΕΠΠ παρακίνησε τις τοπικές κοινότητες και το ΥΠΕΧΩΔΕ να συμφωνήσουν –και το δεύτερο να χρηματοδοτήσει και υλοποιήσει– πρόταση προγράμματος για την προώθηση της προστασίας και της ανάπτυξης μικρής κλίμακας οικότουρισμού στην Πρέσπα. Από τότε, έχει καθιερωθεί παραγωγική συνεργασία ανάμεσα σε διάφορους φορείς σε εθνικό επίπεδο που είχε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή στην περιοχή προγραμμάτων μεγάλης κλίμακας για τη διαχείριση του υγρότοπου.

Το 2000, η ΕΠΠ κατόρθωσε να περάσει το οικολογικό της μήνυμα στις γειτονικές χώρες, γεγονός που οδήγησε στη δημιουργία του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών.

Κατά την τρέχουσα περίοδο, η Εταιρία αντιμετωπίζει την πρόκληση να αναλάβει την ευθύνη μεγαλύτερων και πολυπλοκότερων προγραμμάτων σε ευρύτερα πεδία. Το νέο της όραμα είναι η ενσωμάτωση της παραδοσιακής γνώσης και του παραδοσιακού τρόπου ζωής και διαχείρισης της γης στην τρέχουσα τεχνολογία και τις σύγχρονες ιδέες για την προστασία της φύσης και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, με τρόπο που να ικανοποιεί τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού. Με τα νέα της προγράμματα, η ΕΠΠ χτίζει συνεργασίες μεταξύ διαφόρων φορέων και στις τρεις γειτονικές χώρες που μοιράζονται τη λεκάνη των Πρεσπών. Έτσι, εκτός από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρακολούθησης και έρευνας για τη διατήρηση της άγριας ζωής, η ΕΠΠ επιπλέον προωθεί τη θεσμοθέτηση και εφαρμογή ενός νέου νομικού καθεστώτος για την περιοχή της Πρέσπας και στηρίζει τις προσπάθειες συντονισμού στο πλαίσιο του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών.

Τρέχοντα προγράμματα και δραστηριότητες

Διατήρηση της άγριας ζωής και της βιοποικιλότητας

- Έρευνα και μέτρα διατήρησης για την προστασία του Αργυροπελεκάνου (*Pelecanus crispus*) και του Ροδοπελεκάνου (*Pelecanus onocrotalus*)
- Παρακολούθηση των ιχθυοπληθυσμών στις λίμνες των Πρεσπών
- Παρακολούθηση των ερωδιών, των κορμοράνων και άλλων σπάνιων ειδών υδρόβιων πουλιών
- Παρακολούθηση ορισμένων σπάνιων ειδών πανίδας και χλωρίδας
- Αποκατάσταση των υγρών λιβαδιών γύρω από τη Μικρή Πρέσπα

Εκπαίδευση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

- Έκδοση ενημερωτικού υλικού για τις πολιτισμικές αξίες της Πρέσπας
- Ίδρυση του Κέντρου της Πρέσπας για τη Φύση και τον Άνθρωπο, με στόχο την ολοκληρωμένη μελέτη των πολιτισμικών και φυσικών αξιών και τη διαχείριση της κληρονομιάς

Κοινωνικές υπηρεσίες και θεσμική υποστήριξη

- Προώθηση της βιολογικής γεωργίας
- Συνεργασία με το Δήμο Πρεσπών και υποστήριξη των προσπάθειών του για αειφόρο ανάπτυξη
- Στήριξη του νεοσυσταθέντος Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών

Διεθνείς δραστηριότητες

- Στήριξη των διαδικασιών συνεργασίας στο πλαίσιο του Πάρκου Πρεσπών

© SPP ARCHIVE / G. CHRISTOPHORIDIS

Πρόγραμμα LIFE: Προστασία και διατήρηση ειδών πουλιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα

Σκοπός

Αυτό το σημαντικό πρόγραμμα, διάρκειας τεσσάρων ετών (2002-2006) και προϋπολογισμού 2εκ.€ περίπου, έχει ως κύριο σκοπό τη βελτίωση του καθεστώτος διατήρησης του Αργυροπελεκάνου και της Λαγγόνας μέσω της αποκατάστασης και διαχείρισης των οικοτόπων τους στη λίμνη Μικρή Πρέσπα.

Δράσεις και μέσα που χρησιμοποιούνται

Το σημαντικότερο ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η κατάλληλη διαχείριση της βλάστησης και της στάθμης του νερού της Μικρής Πρέσπας. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, πραγματοποιούνται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- Διαχείριση της υγροτοπικής βλάστησης στην παραλίμνια ζώνη, σύμφωνα με σχέδιο που εκπόνησε η ΕΠΠ και ενέκριναν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές.
- Προώθηση της αποτελεσματικής διαχείρισης του νερού της Μικρής Πρέσπας, με στόχο τη διατήρηση υψηλής στάθμης την άνοιξη ούτως ώστε να διευκολύνεται η ωοτοκία των ψαριών και να αυξηθούν οι περιοχές διατροφής του Αργυροπελεκάνου και της Λαγγόνας. Αυτή η δραστηριότητα περιλαμβάνει τη μελέτη και κατασκευή ενός νέου θυροφράγματος που θα συνδέει τη Μικρή με τη Μεγάλη Πρέσπα.
- Παρακολούθηση των οικολογικών αλλαγών της υγροτοπικής βλάστησης και επιλεγμένων αποικιών αναπαραγωγής των πουλιών, καθώς και της χρήσης από τα πουλιά των διαχειριζόμενων περιοχών.
- Δραστηριότητες ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης των τοπικών φορέων, των τοπικών αρχών, των δημόσιων υπηρεσιών, των επισκεπτών και των μέσων ενημέρωσης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Οι παραπάνω δραστηριότητες αναμένεται να οδηγήσουν στη βελτίωση της ποικιλομορφίας των οικοτόπων και σε τριπλασιασμό της έκτασης των υγρών λιβαδιών. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των τόπων διατροφής των Αργυροπελεκάνων και των Λαγγόνων, καθώς και πολλών άλλων ειδών υδρόβιων πουλιών, όπως η Βαλτόπαπια (*Aythya nyroca*), οι ερωδιοί και ο Ροδοπελεκάνος. Επιπλέον θα προστατευθούν οι καλαμιώνες και μαζί τους οι αποικίες αναπαραγωγής των προστατευόμενων ειδών.

Επίσης θα υπάρξει θετική επίδραση στους τόπους αναπαραγωγής των ψαριών, γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα έναν πιο υγιή πληθυσμό ψαριών και κατά συνέπεια κοινωνικο-οικονομικά οφέλη για τις τοπικές κοινότητες.

Τα προγράμματα παρακολούθησης που είναι ενσωματωμένα στο έργο θα συντελέσουν στην καθιέρωση ενός λειτουργικού συστήματος παρακολούθησης για όλο τον υγρότοπο.

Τέλος, οι δραστηριότητες ενημέρωσης αναμένεται να ευαισθητοποιήσουν τους τοπικούς φορείς, να προωθήσουν τον οικουρισμό και να επιφέρουν έμμεσο κοινωνικο-οικονομικό όφελος στην περιοχή.

© SPP ARCHIVE / G. CATSADORAKIS

Το Πάρκο Πρεσπών και ο ρόλος της ΕΠΠ

Διασυνοριακός συντονισμός

Μέσα από τη δουλειά της, η ΕΠΠ συνειδητοποίησε ότι η λεκάνη της Πρέσπας, αν και αδιαίρετη ενότητα από γεωγραφική και οικολογική άποψη, μοιράζεται σε τρεις χώρες και υπόκειται σε διαφορετικές και συχνά συγκρουόμενες πολιτικές και πρακτικές διαχείρισης. Κατά συνέπεια, η Εταιρία πιστεύει ότι η διασυνοριακή συνεργασία και ο κοινός σχεδιασμός είναι ο μόνος τρόπος για να υπάρξει ένα καλύτερο μέλλον για όλους.

Γι' αυτό το λόγο, το καλοκαίρι του 1999 η ΕΠΠ και το WWF Ελλάς, με την υποστήριξη της Πρωτοβουλίας MedWet, πρότεινε στην ελληνική Κυβέρνηση τη δημιουργία μιας νέας τριμερούς προστατευόμενης περιοχής που να περιλαμβάνει τις λίμνες των Πρεσπών και την υδρολογική τους λεκάνη. Η ιδέα έγινε αμέσως δεκτή και στις 2 Φεβρουαρίου του 2000 οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδας, της Αλβανίας και της πΓΔΜ, σε μία τελετή που έγινε στα γραφεία της ΕΠΠ στον Άγιο Γερμανό και υπό την αιγίδα της Σύμβασης Ραμσάρ για τους Υγροτόπους, εξέδωσαν κοινή Διακήρυξη για τη δημιουργία του «Πάρκου Πρεσπών», της πρώτης διασυνοριακής προστατευόμενης περιοχής στα Βαλκάνια.

Οι τελικοί στόχοι του Πάρκου Πρεσπών είναι:

- Η σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων του, μέσω της διαφύλαξης των μοναδικών φυσικών και πολιτιστικών αξιών και του χαρακτήρα της λεκάνης της Πρέσπας, καθώς και
- Η προώθηση της ειρήνης, της φιλίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους τρεις λαούς.

Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για την ανάπτυξη παρόμοιων περιοχών στα Βαλκάνια και αλλού.

Πρώτα βήματα εφαρμογής

Μετά τη Διακήρυξη ακολούθησε η ίδρυση της Συντονιστικής Επιτροπής του Πάρκου Πρεσπών. Πρόκειται για δεκαμελές σώμα που περιλαμβάνει αντιπροσώπους από τις εθνικές κυβερνήσεις, τις τοπικές κοινότητες και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, καθώς και από το διεθνές σύστημα Ραμσάρ / MedWet με καθεστώς παρατηρητή. Η Επιτροπή φιλοδοξεί να οργανώσει και να ενισχύσει τη συνεργασία ανάμεσα στις τρεις χώρες σε όλα τα επίπεδα, και ειδικότερα να συντονίζει και να προωθήσει μέτρα και ενέργειες για την ανάπτυξη ενός κοινού οράματος για την περιοχή και για την προστασία και αειφόρο ανάπτυξή της.

Αυτό το κοινό όραμα για τη λεκάνη της Πρέσπας περιγράφηκε και αναλύθηκε για πρώτη φορά σε μία μελέτη με τίτλο «Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ανάπτυξης του Πάρκου Πρεσπών» που εκπονήθηκε με την καθοδήγηση της ΕΠΠ.

Ένα από τα πρώτα καθήκοντα που ανέλαβε η Συντονιστική Επιτροπή ήταν να προετοιμάσει ένα μεγάλο πολυετές πρόγραμμα για την ολοκληρωμένη διαχείριση οικοσυστημάτων και φυσικών πόρων στην περιοχή του Πάρκου Πρεσπών με συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων. Αυτό το πρόγραμμα πρόκειται να χρηματοδοτηθεί από το Παγκόσμιο Ταμείο Περιβάλλοντος (Global Environment Facility - GEF) και άλλους διεθνείς χρηματοδότες. Στα μέσα του 2003, το GEF διέθεσε αρχική χρηματοδότηση (Project Development Facility - PDF B phase) για την εκτέλεση προπαρασκευαστικών ενεργειών που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη ενός πλήρους προγράμματος.

Ο ρόλος της ΕΠΠ

Μέσω της ζωτικής θέσης της στη διαδικασία διακρατικής συνεργασίας, η ΕΠΠ έχει προσφέρει διαρκή υποστήριξη σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε αυτό το πλαίσιο, παρέχει σε μεγάλο βαθμό τη γραμματειακή και άλλη αναγκαία υποδομή για τη λειτουργία της Συντονιστικής Επιτροπής του Πάρκου Πρεσπών. Η ΕΠΠ επίσης αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και οργανώνει πρόσθετες δραστηριότητες για την προώθηση της τριμερούς συνεργασίας σε συγκεκριμένους τομείς, όπως μεταξύ των αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για την καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Την τρέχουσα περίοδο, η Εταιρία επικεντρώνει τις προσπάθειές της για την προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης υδάτων στη λεκάνη των Πρεσπών.

Συνεργασία, κοινωνική ενσωμάτωση και αναγνώριση

Η ΕΠΠ, με έδρα στον Άγιο Γερμανό της Πρέσπας, προσπαθεί να συνεργάζεται στενά με τους κατοίκους της περιοχής. Πολλοί από το προσωπικό της γεννήθηκαν στην Πρέσπα και έχουν εκπαιδευτεί από την Εταιρία.

Επιπλέον, η Εταιρία έχει αναπτύξει στενούς δεσμούς με το Δήμο Πρεσπών και έχει συνεργαστεί μαζί του σε αρκετές δραστηριότητες.

Πρόσφατα, μετά τη δημιουργία του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών, η ΕΠΠ έχει διορισθεί μέλος του Διοικητικού του Συμβουλίου, στο πλαίσιο του οποίου έχει εκλεγεί Γραμματέας.

Βραβείο Ραμσάρ:

Το 1999, η ΕΠΠ τιμήθηκε στο Σαν Χοσέ της Κостаρίκας με το πρώτο «Βραβείο Ραμσάρ» της Σύμβασης για τους Υγροτόπους. Η επιγραφή στο βραβείο γράφει:

«Για την ικανότητά της να παρακινεί και να πείθει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συνεργάζονται για την αειφόρο διαχείριση του υγρότοπου της Πρέσπας»

Βραβείο Goldman

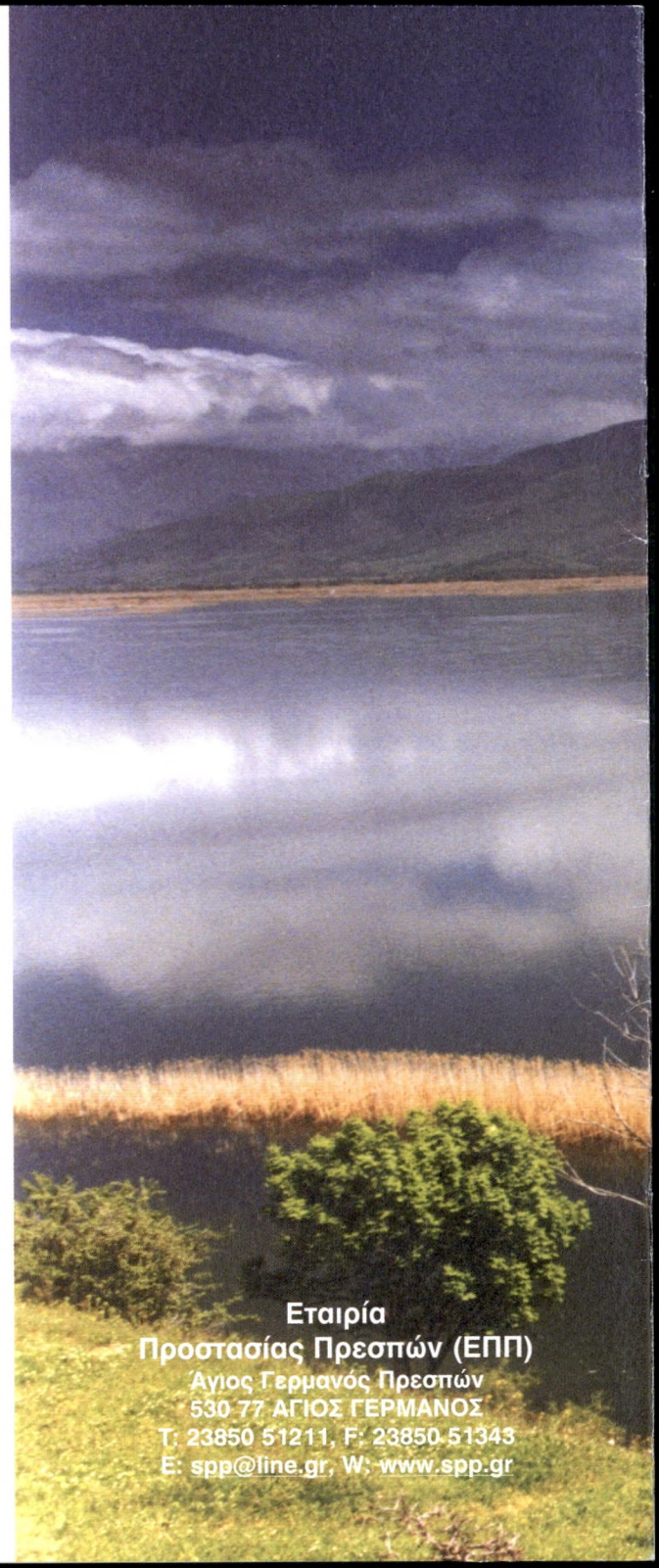
Το 2001, η Διευθύντρια της ΕΠΠ, Μυρσίνη Μαλακού, και ο Δρ. Γιώργος Κατσαδωράκης, ένας από τους ιδρυτές της Εταιρίας, κέρδισαν το διεθνώς αναγνωρισμένο βραβείο Goldman για την Ευρώπη ως αναγνώριση της εξαιρετικής συνεισφοράς της εργασίας τους στην Πρέσπα στην προστασία του περιβάλλοντος. Και οι δυο δώρισαν το χρηματικό έπαθλο των 125.000\$ στην ΕΠΠ για την επίτευξη των στόχων της.

Ο Πρόεδρος της ΕΠΠ

Ο Δρ. Luc Hoffmann, που διετέλεσε Πρόεδρος της ΕΠΠ από την ίδρυσή της το 1991 μέχρι το 2003, παρασημοφορήθηκε το Δεκέμβριο του 1999 από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας για τις πολλές υπηρεσίες του στη χώρα. Στις 5 Απριλίου 2003, το Δημοτικό Συμβούλιο της Πρέσπας τον ανακήρυξε Επίτιμο Δημότη. Αργότερα, το Μάιο του 2003, ο Δρ. Luc Hoffmann μαζί με τον Θύμιο Παπαγιάννη, Αντιπρόεδρο της ΕΠΠ, εκλέχθηκαν επίτιμα μέλη της Επιτροπής Μεσογειακών Υγροτόπων (MedWet/Com) της Σύμβασης για τους Υγροτόπους. Τον Ιανουάριο του 2004, ο Δρ. Hoffmann εκλέχθηκε Επίτιμος Πρόεδρος της ΕΠΠ και ο Θύμιος Παπαγιάννης έγινε ο νέος Πρόεδρος.

Τα Μέλη της ΕΠΠ

- ο Αρκτούρος (Θεσσαλονίκη)
- ο Danish Ornithological Society (Κοπεγχάγη, Δανία)
- ο Φίλοι των Πρεσπών (Αθήνα)
- ο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (Αθήνα)
- ο Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία (Αθήνα)
- ο Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Αθήνα)
- ο Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (Αθήνα)
- ο Royal Society for the Protection of Birds (Sandy, Ηνωμένο Βασίλειο)
- ο Fondation Tour du Valat pour l'Etude et la Conservation de la Nature (Βασιλεία, Ελβετία)
- ο WWF Ελλάς (Αθήνα)

Εταιρία
Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ)
Άγιος Γερμανός Πρεσπών
530 77 ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
Τ: 23850 51211, F: 23850 51343
E: spp@line.gr, W: www.spp.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΜΕΝΙΔΟΥ 19, ΑΝΩ ΠΟΛΗ, 54633, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ: 2310.260.283, Fax: 240 665 e-mail : eethes@otenet.gr

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ στις ΠΡΕΣΠΕΣ ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Πρώτο draft

1. Η Ανακαίνιση και ο εκσυγχρονισμός του Σταθμού της ΕΕ στη Μικρολίμνη Πρεσπών επιχειρείται για την εξυπηρέτηση εξειδικευμένου κοινού επισκεπτών όπως ομάδες φοιτητών, ερευνητών, διεπιστημονικών ομάδων κλπ, που θα μελετούν τη **σχέση ανθρώπου και φύσης** στη συγκεκριμένη περιοχή.
2. Οι περιβαλλοντικές δράσεις που προτείνονται για την α' περίοδο δραστηριότητας του Σταθμού περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- **Σύνταξη Οδηγού Παραδοσιακών Τεχνικών & Εργαλείων**

Θα αποτελείται από επί μέρους τεύχη, τα οποία θα διαπραγματεύονται την τεκμηρίωση, αποτύπωση, παρουσίαση παραδοσιακών ασχολιών της περιοχής με στόχο τη διάσωση των τεχνικών και εργαλείων της παραδοσιακής κοινωνίας.

Τεύχος 1: Η παραδοσιακή βάρκα της λίμνης και οι τρόποι αλιείας των κατοίκων της περιοχής. Θα περιλαμβάνει καταγραφή σχετικής έρευνας που θα διεξαχθεί από ειδικούς επιστήμονες – ιστορικός/λαογράφος/εθνογράφος & αρχιτέκτονα/ project designer

- **Παράλληλη δράση :**

Η διοργάνωση εκπαιδευτικού Εργαστηρίου/ **Workshop** σε συνδυασμό με πρόταση ολιγομελούς **κατασκήνωσης** με πολυεθνική συμμετοχή (συμμετέχοντες εταίροι) που θα επιμεληθεί την υλοποίηση των ευρημάτων της έρευνας των παραδοσιακών τεχνικών και εργαλείων.

Στόχος η κατασκευή μιας βάρκας ακολουθώντας την παραδοσιακή διαδικασία των κατοίκων – διαδικασία η οποία θα κινηματογραφηθεί για την παραγωγή υλικού ντοκυμαντέρ για παρουσιάσεις στο Σταθμό και γενική χρήση.

- **Προκήρυξη διεπιστημονικής έρευνας με θέμα «Ανθρωπος και Φύση»**

Τα αποτελέσματα που θα περιλαμβάνουν τη διαντίδραση των δύο αυτών πόλων θα καταγραφούν με κάθε δόκιμο τρόπο (φωτογραφίες, πίνακες, μακέτες, εικαστική αποτύπωση) και θα συνθέσουν το υλικό μιάς έκθεσης περιβαλλοντικού προβληματισμού η οποία θα φιλοξενηθεί στο νέο κτήριο του σταθμού. Θα υπάρξει πρόβλεψη και για τη μεταφορά της σε γειτονικούς δήμους οι οποίοι θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

- **Προκήρυξη ερευνητικού προγράμματος με θέμα την παρουσίαση των ενδημικών ατόμων της χλωρίδας της παραλίμνιας ζώνης με τίτλο:**

«Τα αγριολούλουδα της Πρέσπας». Στόχος η παρουσίαση φωτογραφικής έκθεσης για το θέμα το οποίο θα παρουσιάζεται στο Σταθμό και θα μπορεί να περιοδεύσει στους γειτονικούς δήμους Ελληνικούς και ξένους.

- Προώθηση του υλικού της έκθεσης σε εικαστικούς καλλιτέχνες για **εικαστική απεικόνιση των λουλουδιών** με στόχο την παραγωγή καρτών που θα διατίθενται στο Σταθμό αλλά και σε άλλα σημεία (ΕΕ)
- **Διοργάνωση ενός επιστημονικού Συμποσίου** σε συνεργασία και με άλλους φορείς της περιοχής για την παρουσίαση των δράσεων και ανταλλαγή απόψεων για την προώθηση της Σχέσης Ανθρωπος και Φύση σε αντιπαράθεση με την αντίθεση Ανθρωπος –Φύση.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ- ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΑ

Β. Μεταλληνού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Επιμενίδου 19, 546 33, Ανω Πόλη, Τηλ. 2310-260.283, Fax: 2310-240.665, e-mail: eethes@otenet.gr

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ
Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΠΡΕΣΠΩΝ

Α' προσέγγιση περιεχομένου προγράμματος INTERREG

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2005

Στα πλαίσια της προσπάθειας διατήρησης και ενίσχυσης της σχέσης μεταξύ των κατοίκων των Πρεσπών και του αμέσου περιβάλλοντός τους παράλληλα με τη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής για όλους εμάς, ο Σταθμός της ΕΕ θα εξελιχθεί σε πολιτιστικό φορέα/ίδρυμα που, σε συνεργασία με τους άλλους φορείς της περιοχής, θα συμβάλλει στη μελέτη, έρευνα, συλλογή, αποδελτίωση, αξιολόγηση και αξιοποίηση του μοναδικού πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής. Προσεγγίζοντας την έννοια του πολιτισμού, απτού ή ιδεατού, σαν τον τρόπο ζωής μιάς κοινωνίας, ένα στοιχείο που αναδύεται σταδιακά από την κοινωνική πρακτική, που οργανώνεται και μεταβάλλεται διαρκώς, ο πολιτισμός είναι το σύνολο των κοινωνικά μεταδιδόμενων μορφών συμπεριφοράς.

Αυτό καθιστά το ζήτημα της κληρονομιάς καθημερινή υπόθεση κάθε μας πράξης.

Στόχος η παραγωγή γνώσης και τρόπων διαχείρισης της συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης στο διηνεκές. Θα ενισχυθούν προγράμματα μελέτης από διεθνείς ομάδες (Ζεθνούς, πανευρωπαϊκής και μεσογειακής παρουσίας) με στόχο την πολιτιστική διάχυση των ευρυμάτων του πλούτου της περιοχής. Για να επιτευχθεί αυτό απαιτείται οργανωτική και γραμματειακή υποστήριξη, επιτόπια ή των γραφείων της Ελληνικής Εταιρείας- Αθήνα ή Παράρτημα Θεσσαλονίκης, στην εποπτεία του οποίου θα βρίσκεται ο Σταθμός, για την διεξαγωγή επιστημονικών συναντήσεων, ενημερωτικών επισκέψεων, εργαστηρίων και ερευνητικών σεμιναρίων. Παράλληλα θα προσφέρεται φιλοξενία διαμονής και διανυκτέρευσης. Σε συνεργασία με την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών και το νέο Κέντρο Πρεσπών για τη Φύση και τον Άνθρωπο, θα υποστηρίξει τα ερευνητικά τους προγράμματα με παροχή των

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Επιμενίδου 19, 546 33, Ανω Πόλη, Τηλ. 2310-260.283, Fax: 2310-240.665, e-mail: eethes@otenet.gr

εγκαταστάσεών του και των εξυπηρετήσεων φιλοξενίας σε ερευνητές και επιστήμονες που θα βρίσκονται στην περιοχή. Η λειτουργία του Κέντρου ως ξενώνα είναι δυνατόν να υποστηριχθεί από τοπικό δυναμικό (Συνεταιρισμός Γυναικών).

Η προστασία της φύσης και η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πηγών μαζί με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς βασίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη συμπεριφορά της τοπικής κοινωνίας. Τοπία με επίκεντρο τις πολιτιστικές τους αξίες είναι ένας καλός τρόπος επανασύνδεσης των κατοίκων με την κληρονομιά τους, ενισχύοντας θετικά την καθημερινή συμπεριφορά τους.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Α. ΦΥΣΗ

- Παρατήρηση πουλιών, Περιήγηση, φωτογράφιση
- Πολιτιστικός Τουρισμός (Ξεναγοί περιβάλλοντος- επιμόρφωση)
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Εκπαιδευτικές εκδρομές Β΄θμιας εκπαίδευσης

Β. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- Βυζαντινή Αρχαιολογία, Ασκηταριά (Πρόγραμμα με το Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης)
- Αποτυπώσεις - καταγραφή
- Λαϊκός Πολιτισμός, τοπικές συνήθειες, άνθρωπος και νερό, επαγγέλματα, τεχνικές, εργαλεία
- Οικισμοί, Παραδοσιακή αρχιτεκτονική, Προστασία οικισμών και τοπίου, μελέτες

Στο πλαίσιο αυτό σημαντική είναι η ίδρυση (2/2/04) του Πολιτιστικού Πάρκου Πρεσπών που παρέχει επαρκές θεσμικό πλαίσιο για όλα τα παραπάνω.

B.M./16/1/2005

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επιμενίδου 19, 546 33, Ανω Πόλη, Τηλ. 2310-260.283, Fax: 2310-240.665, e-mail: eethes@otenet.gr

1η συνεδρίαση Ομάδας ΕΕ για τις Πρέσπες
Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου 2005

Παρόντες: Δ. Δημόπουλος, Διευθυντής ΕΕ
Ε. Γρατσία, Επιστημονική γραμματέας ΣΑΚ
Ι. Σωτηρίου-Δωροβίνη, Αντιπρόεδρος ΣΑΚ
Μ. Μαλιακού, Διευθύντρια Εταιρείας Πρεσπών

Η Ομάδα της ΕΕ για τις Πρέσπες απαρτίζεται από τον κ. Δ. Δημόπουλο, την κα Χ. Καλλιγά, την κα Ι. Σωτηρίου-Δωροβίνη, την κα Βιβιάννα Μεταλληνού, την κα Ε. Γρατσία

Η κα Μυρσίνη Μαλιακού παρουσιάζει το φυσικό και δομημένο περιβάλλον των Πρεσπών. Επιγραμματικά οι πληροφορίες είναι οι εξής:

- Οι οικισμοί που έχουν χαρακτηριστεί παραδοσιακοί είναι ο Άγιος Γερμανός και οι Ψαράδες. Ο Δήμος Πρεσπών έχει ζητήσει ο οικισμός του Αγίου Γερμανού να κηρυχθεί και διατηρητέος.
- Άλλος ενδιαφέρων οικισμός είναι η Μηλιώνα, που τα κτήριά της σιγά σιγά καταρρέουν.
- Οι οικισμοί Καλλιθέα, Λευκώνα, Βροντερό έχουν εγκαταλειφθεί και πολλά σπίτια έχουν καταρρεύσει.
- Οι οικισμοί έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές από τον σεισμό που έγινε στα Γρεβενά το 1996. Μετά τον σεισμό κατεδαφίστηκαν πολλά κτήρια και ανεγέρθηκαν νέα.
- Οι ντόπιοι, περίπου 1200, εκ των οποίων το 60% είναι μη ενεργός πληθυσμός, έχουν αρχίσει να πουλάνε τη γη. 15.000,00 € πωλείται το στρέμμα. Υπάρχει ζήτηση από κατοίκους κυρίως της Θεσσαλονίκης και της Φλώρινας.
- Η γη είναι αγροτική με αρδευτικά δίκτυα.
- Με τον τουρισμό ασχολούνται κυρίως κάτοικοι άλλων περιοχών και πόλεων, όπως Θεσσαλονικείς.
- Στις Πρέσπες ζουν πολλοί οικονομικοί μετανάστες.
- Ο οικισμός των Ψαράδων δέχεται μαζικό τουρισμό, υπάρχουν πολλές ταβέρνες.
- Η ίδρυση του βαλκανικού πάρκου έχει φέρει πολύ τουρισμό. Κοντά βρίσκονται τα χιονοδρομικά κέντρα της Βίγλας και του Καϊμακτσαλάν.
- Η Εταιρεία Πρεσπών προσπάθησε στην περιβαλλοντική μελέτη που έγινε να αντιμετωπισθεί το θέμα της εκτός σχεδίου δόμησης. Υπήρξε αντίδραση των κατοίκων και η διαδικασία σταμάτησε.
- Ο ΣΧΟΑΠ δεν έχει ακόμη προκηρυχθεί. Γίνεται με χρήματα της Εταιρείας Πρεσπών και τη συνεργασία του Δήμου.
- Η εταιρεία ΑΡΩΝΗΣ-ΔΡΕΤΤΑΣ έχει αναλάβει να συντάξει μελέτη ανάπλασης. Χρηματοδότηση από ΠΕΠ.

Από τη συζήτηση προέκυψαν τα εξής:

- Οι ενέργειες για την προστασία θα πρέπει να ξεκινήσουν από τον οικισμό του Αγίου Γερμανού.
- Πρέπει να αναζητηθεί η χρήση και το ιδιοκτησιακό καθεστώς των κτηρίων των οικισμών.
- Η κα Δωροβίνη προτείνει να γίνει προσπάθεια έκδοσης ειδικού διατάγματος προστασίας από το ΥΠΕΧΩΔΕ για τους οικισμούς Άγιος Γερμανός και Ψαράδες. Η ίδια μπορεί να βοηθήσει σε αυτό και με την καλυτέρευση του καιρού θα μπορούσε να επισκεφθεί την περιοχή.
- Η ημερίδα που πρότεινε το ΣΑΚ να οργανωθεί στην περιοχή θα μπορούσε να γίνει στον Άγιο Γερμανό 16-17 Μαΐου 2005 για να συνδυασθεί με τη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Πρεσπών.
- Στο προσεχές διάστημα θα πρέπει να συγκεντρωθούν στοιχεία για το θεσμικό πλαίσιο προστασίας της περιοχής, για τις χρήσεις γης κ.λπ. Η κα Μαλιακού αναλαμβάνει τη συγκέντρωσή τους.

3/2/05: σύστημα για Περίκες.

→ σε συμπεριεμένο ογκείο υπάρχει μη συμπεριεμενία.

Μικρολίμνη → ατμοσφ. εξαγωγή → εξ. διε. συστήμ. από φάσμα νερού θερμότητας
Αθηνών

✓ Αγ. Περμανός, Ψαράδες → κυριότεροι

✓ 1996 → ευνοϊκό Γεωγενικό.

✓ Καλλιθέα: πετρελαιοειδή → χημική βιομηχανία
Λευκωσία } διαλυμένα
Βελαντίδα

✓ Δεν αεριοποιείται με τσιμεντοειδή αλλά θειούχες,
μόνο στις Υδατίδες → μαζ. τσιμεντοειδή
ταβερνών

✓ ΑΡΧΙΝΗΣ ΔΡΕΤΑΙ → ΠΕΠ → οξείδιο αλυστάνης
φυσική μελέτη

✓ Ίδρυση Βαλκανικών Πάρκων
Μεγάλα δείγματα τσιμεντοειδών.

✓ Βύλα, Καϊμαζαζάν → χημικό-κεντρο

✓ δείχνουν 5' που λένε τη γη τους
ζήτησαν να γίνει κυρία αιδόνα, οπότε
πέρλε οδ. λ. τσιμεντοειδών → μπλοκαρισμένο το θέμα
της δόμησης - 5 αι. ορχ. βιολογία
δεντά για νερά, φρεσβόση.

257

✓ 1200 κατοίκους 60% γη, για τσιμεντοειδή
Πλινθιά

✓ μετακινείτε πολλοί

✓ Μηλιώτα: υπαίτιο χιμικό, καταρρέει

✓ Ο Σπύρος Ζήτσης να γίνει α.τ. Γερμανός
παραδοσιακός διατηρητής
(π. Παρθενώνας μανιό-Ορόνις).

✓ ΣΧΟΛΗ → δεν έχει προσηκώσει
α με χείρ. θα πρέπει δ' ουχί
Δύμα (μπατό 2006. να
πράξει στο Διτ. Κυβ.)

[Αχ. Γερμανός → ευαίσθητος, αναλλάξιμα κινεί

α) Γαρ-Γερμαν → δρομικό πταίο α' περσο
β) Μικρ. σπηλαιό → έχον χάσει τη γνώση
εαρινικήν τε άλλος αμα β' περσο
γ) εἰς τοὺς οὐρανούς.

αφροσύνη π^{με} αρεστικά δίκτυα } μαλλίεσθ
μνησὸν α καίτοι } π

Πολιδορμία φλώεσσι

οι χεῖρες εἰς οὐρανὸν ἤλθον

↓↓

ιδιότης παιδείας?

δεν μνησὸν α τε εἰσάγει

Ναυμπαυίδης Ιάκωβος Φίμαρχος

✓ ① Επίσκεψη στις Περίστες.

χάρτης
1:5000. 1

Υπ. Γραφείο → αεροδ. διμ.
δυνατότητα υπηρεσία.

✓ να βγυ αδ. διάταξη για την συνάντηση Τερε, Υαε.

την 19^α 21- Δεκέμ 20^α δι.

↓ ② 16-17 Ματίον Μικκιά,

ΜΕΛΙΣΣΑ.
ΠΡΕΣΠΕΣ.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΛΩΝ
ΟΜΑΔΑΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ**

1. Δημήτρης Δημόπουλος, Διευθυντής ΕΕ

Τριπόδων 28

10558 Αθήνα

Τηλ. Εργ. 2103225245, φαξ, 2103225240

E-mail: elet@ellinikietairia.gr

2. Χάρις Καλλιγά, Αρχιτέκτων

Χάρητος 16, 10675 Αθήνα

Αναπήρων Πολέμου 16, 11521 Αθήνα

Τηλ. οι. 2107252366, τηλ. Εργ. 2107228029, φαξ, 2107217550

Κιν. 6937-009941, Μονεμβασία: τηλ. 27320 61284, φαξ. 27320 61781, Σύμη: 22460-71388

E-mail: hkall@tee.gr

3. Ιωάννα Δωροβίνη, Αρχιτέκτων

Ξενίας 28, 11528 Αθήνα

Τηλ/φαξ 2106000259, τηλ. εργ. 2106464589, κιν. 6973-314353

E-mail: dorov@otenet.gr

4. Ειρήνη Γρατσία, Αρχαιολόγος

Ελ. Βενιζέλου 25-27, 14343 Ν. Χαλκηδόνα

Τηλ./φαξ: 2102583891, Τηλ. εργ. 2103225245, φαξ 2103225240

E-mail: chrismer@otenet.gr

5. Βιβιάννα Μεταλληνού, Αρχιτέκτων

2310 281695, 2310 267297, 6932346909

vivianna@aias.gr

6. Μυρσίνη Μαλ|ακού

spp@line.gr

**SOCIETY FOR THE PROTECTION OF PRESPA
BOARD MEETING
Sunday 15th and Monday 16th May 2005**

Sunday, 15th of May 2005

- 9:00 – 9:15 Welcome members and approval of the minutes of the last meeting
- 9:15 - 11:00 Presentation and discussion on current programs and recent developments
1. Prespa Trans boundary Park, V. Roumeliotou, M. Gletsos, D. Mantziou
- Prespa Park Coordination Committee
 - GEF programme
 - Devolli river project and its impact on the study of lake Micro Prespa
- 11:00 - 11:30 Coffee break
- 11:30-12:00 Prespa Trans boundary Park
- Support of NGOs establishment in Albania and the FYROM
 - Project proposal on the organisation of a monitoring programme for Prespa
 - Project proposal for INTERREG IIIA
- 12:00- 13:30 **2. LIFE project**
- Construction of the Koula sluice, A. Rigas
 - Vegetation management and monitoring, G. Kazoglou
 - Bird monitoring, E. Koutseri
 - Public awareness, F. Vakitsidou
 - LIFE Working Group review, K. Standing
- 13:30 – 17:00 Lunch, visit at SPP house in Laimos, rest
- 17:00 - 18:30 New LIFE project proposal
- Presentation and discussion on a new project proposal, M. Malakou
- 18:30 - 19:00 **3. Prespa National Park**
- Prespa National Park Management Body
 - Operation of the Information Center and the YOUTH initiative, P. Nalpantidou
- 19:00 - 19:30 **4. Public awareness activities**, F.Vakitsidou

Αθήνα, 5 Μαΐου 2005
Αρ. Πρωτ./ΕΕ

Κύριο Κώστα Διάκο
«Οικολόγοι Πράσινου»
Κολοκοτρώνη 31
10562 Αθήνα

Αγαπητέ κύριε Διάκο,

Σας ευχαριστούμε για την πρόσκληση να συμμετάσχουμε στο σεμινάριο με θέμα «Η παραδοσιακή Αρχιτεκτονική στη Μεσόγειο, στοιχείο οικολογικής ισορροπίας» που οργανώνει το Μεσογειακό Δίκτυο Πράσινων Κομμάτων στην Ύδρα στις 17-19 Ιουνίου 2005.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η αρχιτέκτων και μέλος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ κ. Βούλα Διδώνη-Μποζινέκη θα συμμετάσχει στο σεμινάριο με ομιλία που αφορά την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των Κυκλάδων. Επίσης, είμαστε πρόθυμοι να σας συναντήσουμε προκειμένου να συζητήσουμε τις λεπτομέρειες της συνεργασίας μας.

Με εκτίμηση

Δημήτρης Δημόπουλος
Διευθυντής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακά, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 13 Σεπτεμβρίου 2005
Αρ. Πρωτ./ΕΕ

Κύριο Λάζαρο Ναλπαντίδη
Δήμαρχο Πρεσπών

Αγαπητέ κύριε Ναλπαντίδη

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΕΣΠΩΝ προγραμματίζουν να διοργανώσουν την Κυριακή 16 Οκτωβρίου 2005 ημερίδα με θέμα «Η προστασία και η ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών των Πρεσπών» στον Άγιο Γερμανό.

Θεωρούμε ότι η προστασία, η ανάδειξη και η προβολή του εξαιρετικής ομορφιάς και ιδιαίτερα ευαίσθητου φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος των Πρεσπών αποτελεί ένα σημαντικό θέμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής και καθιστούν επίκαιρη τη διοργάνωση του συνεδρίου που προγραμματίζουμε.

Με την επιστολή αυτή θα θέλαμε να σας προσκαλέσουμε να συμμετάσχετε στη διοργάνωση της ημερίδας καθώς επίσης να παρουσιάσετε μέσα από μια εικοσάλεπτη ομιλία τα κυριότερα προβλήματα της περιοχής σας και ιδιαίτερα αυτά που σχετίζονται με τους οικισμούς.

Τελειώνοντας σας παρακαλούμε να μας προτείνετε έναν χώρο στον οποίο θα μπορούσε να φιλοξενηθεί το συνέδριο καθώς επίσης, αν υπάρχει η δυνατότητα από την πλευρά σας, οποιασδήποτε άλλης υποστήριξης.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και αναμένουμε απάντησή σας.

(Επισυνάπτεται σχέδιο του προγράμματος της ημερίδας).

Με εκτίμηση

Κώστας Καρράς
Πρόεδρος ΕΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της
Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΕΣΠΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ?

ΗΜΕΡΙΔΑ

**Προστασία και ανάδειξη
των παραδοσιακών οικισμών των Πρεσπών**

Άγιος Γερμανός, Κυριακή 16 Οκτωβρίου 2005

Προσχέδιο προγράμματος

4^ο

Αθανάσιος Γ. Διφάδρας
Ομιλία η Διφάδρας

Διοργάνωση:
Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς-Παράρτημα Θεσσαλονίκης-Τοπική Επιτροπή
Ημαθίας ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ,
Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών

Χορηγός συνεδρίου:

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2005

9.30-14.00 ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

9.30 Υποδοχή συνέδρων - Χαιρετισμοί
Χαιρετισμός κ. Κώστας Καρρά, προέδρου ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Χαιρετισμός κ. Θύμιου Παπαγιάννη, προέδρου ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

**10.00-11.40 Α' Ενότητα: Ιστορία και Περιβάλλον των Πρεσπών,
Πρόεδρος: Χάρις Καλλιγά**

10.00-10.20 Λάζαρος Ναλπαντίδης Δήμαρχος Πρεσπών

...
10.20-10.40 ... Εκπρόσωπος Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών
Πρέσπες

10.40-11.00 Εκπρόσωπος 11^{ης} ΕΒΑ
Ιστορία και μνημεία των Πρεσπών – εργασίες αποκατάστασης

11.00-11.20 Δημήτρης Παπαδόπουλος, Αρχαιολόγος
Οι παραδοσιακοί οικισμοί των Πρεσπών.

11.20-12.00, Αρχιτέκτων,
Η διατήρηση της φυσιογνωμίας των παραδοσιακών οικισμών. Υφιστάμενο
θεσμικό πλαίσιο – προβλήματα

12.00-12.30 Διάλειμμα

**12.30-13.20 Β' Ενότητα: Προστασία του δομημένου περιβάλλοντος-Παραδείγματα
από άλλες περιοχές, Πολιτιστικός Τουρισμός
Πρόεδρος: Κώστας Καρράς**

12.30-12.50 Νίκος Μέρτζος, Δήμαρχος Νυμφαίου
Νυμφαίο

12.50-13.10 Αναζητείται ομιλητής, έχει προταθεί ο κ. Χαρίσης, ...
Ζαγοροχώρια

13.10-13.30 ... (Αναζητείται ομιλητής)
Μεσολόγγι-Αιτωλικό

13.30-13.50 Παλιούρας, Αρχιτέκτων ΕΝΜ
Πήλιο (Βυζίτσα, Μακρυνίτσα)

14.00 Ελεύθερη Συζήτηση μεταξύ εισηγητών και παρευρισκομένων ακροατών

15.00 Γεύμα

16.30-19.30 ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

**16.30-17.20 Γ' Ενότητα: Προοπτικές προστασίας και ανάδειξης (Αρχές, άξονες,
στόχοι θεσμικού πλαισίου)
Πρόεδρος: Θύμιος Παπαγιάννης**

16.30-16.50 Πάτρα Θεολογίδου, Αρχιτέκτων

Γιατί και πώς να προστατεύσουμε τη φυσιογνωμία των παραδοσιακών οικισμών

16.50-17.10 **Ι. Δωροβίνη, Δρ. Αρχιτέκτων** ✓

Αρχές άξονες και στόχοι ενός νέου θεσμικού πλαισίου προστασίας

17.10-17.30 **... Αναζητείται ομιλητής, έχει προταθεί ο κ. Μπεριάτος,**

Πολιτιστικό απόθεμα, φυσικό περιβάλλον και τουρισμός σε μια ισόρροπη σχέση.

Οφέλη

17.30-17.50 **Θύμιος Παπαγιάννης, Ανακεφαλαίωση των εισηγήσεων του διημέρου**

17.50-20.00 **Ελεύθερη Συζήτηση μεταξύ εισηγητών και παρευρισκομένων ακροατών**

Οργανωτική επιτροπή:

Ειρήνη Γρατσία, Αρχαιολόγος, Επ. Γραμματέας Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
Κλεοπάτρα Θεολογίδου, Αρχιτέκτων Αναστηλωτής, Πρόεδρος Τοπικής Επιτροπής Ημαθίας
Χάρης Καλλιγά, Αρχιτέκτων, Πρόεδρος Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς ΕΕ,
Μυρσίνη Μαλακού, Διευθύντρια Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών
Βιβιάννα Μεταλληνού, Αρχιτέκτων, Γραμματέας Παραρτήματος Θεσσαλονίκης ΕΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προσχέδιο Προγράμματος Εκδρομής

Σάββατο 15 Οκτωβρίου 2005 Θεσσαλονίκη - Πρέσπες

07.30	Αναχώρηση από Θεσσαλονίκη
09.45	Άφιξη στην Αιανή Κοζάνης, Ξενάγηση στον Αρχαιολογικό χώρο και επίσκεψη στο Μουσείο
11.00	Αναχώρηση προς Σέρβια
11.30	Άφιξη στα Σέρβια Κοζάνης, & μετάβαση στο Βυζαντινό Κάστρο
12.00	Τελετή Απονομής Βραβείου EUROPA NOSTRA για την πρότυπη αναστήλωση του Βυζαντινού Κάστρου της Πόλης
13.30	Αναχώρηση μέσω Γρεβενών για Χρυσανγή Βοΐου, παραδοσιακό οικισμό με αξιόλογα βυζαντινά μνημεία
15.30	Στάση, ξενάγηση και γεύμα στην πλατεία του χωριού
17.30	Αναχώρηση προς Καστοριά και μέσα από το εξαιρετικής ομορφιάς δασικό σύστημα του όρους Βίτσι κατάληξη στις Πρέσπες
20.00	Άφιξη στις Πρέσπες και τακτοποίηση στους ξενώνες στο Λαιμό Συνάντηση με τους υπεύθυνους της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών

Κυριακή 16 Οκτωβρίου 2005 Άγιος Γερμανός

Ημερίδα : Προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος των Πρεσπών

09.30-14.00	Πρωινή συνεδρία
14.00-16.00	Ελεύθερος χρόνος για γεύμα
16.00-19.30	Απογευματινή συνεδρία
20.00	Αναχώρηση για Θεσσαλονίκη μέσω Φλώρινας, Πτολεμαΐδας, Κοζάνης, Εγνατίας οδού, Βέροιας

Τιμή συμμετοχής (Δοκιμαστικά) 42 – 45 - 55€ (4κλ-3κλ-2κλ)

**Δηλώσεις συμμετοχής και προτίμηση τύπου δωματίων (4κλινο, 3κλινο, 2κλινο)
έως 1-10-05**

Αρ. 350

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ της ΕΕ
Συνεδρίαση της Τρίτης 20 Σεπτεμβρίου 2005

1. Συζήτηση και έγκριση πρακτικών 348ης συνεδρίασης
2. Ναός Αγίας Κυριακής Παλιαχώρας
3. Καθολικό Αγίου Λαυρεντίου
4. Ναός Κοίμησης Θεοτόκου Ταιριών
5. Καμπαναριό Αγίου Γεωργίου Βενετίας
6. Προτάσεις προς Europa Nostra
7. Προτάσεις για Unesco
8. Κινστέρνα Μ. Κωνσταντίνου Θεσ/κης
9. Ναός Αγροτέρας Αρτέμιδος
10. Δημοτική Αγορά Χαλκίδας
11. Δημοτική Αγορά *Κυγέλης*
12. Γυμνάσιο Κατερίνης
13. Ρωμαϊκή οδός Βέροιας
14. Λόφος Φιλοπάππου
15. Ύδρα
16. Πρόγραμμα Χίου
17. Εκδηλώσεις ΣΑΚ 2005 (Πρέσπες, Europa Nostra, Δ' Κύκλος Μαθημάτων)
18. Ναός Αγ. Ιωάννου Ελκίματος

Επόμενη συνεδρίαση ΣΑΚ ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

19. Τατόι